

DOELSTELLINGEN EN VOET 'BUURTAMBASSADEURS'

3DE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS - ASO

- De volgende doelstellingen en VOET **kunnen** aan bod komen. Dat is steeds afhankelijk van de onderzochte (school)omgeving. Die zal steeds andere mogelijkheden bieden, en dus andere domeinen aan bod laten komen.
- De leerlingen worden in groepjes onderverdeeld, doen onderzoek en rapporteren aan elkaar. Daarbij is het erg waarschijnlijk dat niet alle groepjes tijdens hun onderzoek met dezelfde problemen zullen worden geconfronteerd.
- Een aantal doelstellingen komen niet rechtstreeks aan bod, maar kunnen naar aanleiding van de activiteiten bij wijze van naverwerking in de klas worden nagestreefd.

VOET		
Netoverschrijdend		
VOET	Doelstelling	Omschrijving activiteit
Gemeenschappelijke stam		
De leerlingen:		
1	(communicatief vermogen) brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk;	De leerlingen gidsen elkaar.
6	(esthetische bekwaamheid) kunnen schoonheid ervaren;	Komen in contact met architectuur en landschapselementen
8	(exploreren) benutten leerkansen in diverse situaties; engageren zich spontaan;	Worden aangemoedigd initiatief nemen om informatie in te winnen
11	(kritisch denken) kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen aan de hand van relevante criteria;	Ze doen een onderzoek aan de hand van kaarten, teksten en bronnenmateriaal. Soms zullen daar tegenstrijdigheden in zitten. Sommige erfgoedelementen lokken discussie uit.
13	kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken;	Erfgoed kan vanuit verschillende hoeken benaderd worden.
18	(respect) gedragen zich respectvol;	Respect voor het erfgoed vanuit de kennismaking er mee.
19	(samenwerken) dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;	Er wordt in groep gewerkt rond erfgoed.
25	(zorgvuldigheid) stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen;	
Context 3 : Sociorelationele ontwikkeling		
De leerlingen:		
11	gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen	Erfgoed ontstaat en bestaat in een maatschappelijke, evoluerende context.
Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling		
De leerlingen		
5	tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed;	Werken aan appreciatie door kennismaking.
Context 6 : Socio-economische samenleving		
De leerlingen:		
5	geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten;	Soms kan erfgoed verwijzen naar economische activiteiten. Die evolueren doorheen de tijd.

8	geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan;	Soms verwijst erfgoed naar de sociale evoluties, bijvoorbeeld een tuinwijk.
Context 7: Socioculturele samenleving		
De leerlingen:		
1	beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen;	Erfgoed verwijst naar een maatschappelijke context uit het verleden. Die hebben we nodig om het erfgoed te begrijpen.
6	gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen;	Erfgoed kan kunst zijn.
7	illustreeren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.	Erfgoed ontstaat in een maatschappelijke context uit het verleden. In die context spelen verschillende krachten.
Leren leren		
5	De leerlingen kunnen informatie samenvatten.	Distilleren informatie uit gegeven materiaal.
11	De leerlingen kunnen het eigen aandeel in slagen en mislukken inschatten.	De leerlingen werken aan een gidsbeurt of een video. Het slagen of mislukken daarvan is –soms pijnlijk- duidelijk.
Technisch-technologische vorming (ASO)		
1	Techniek begrijpen De leerlingen kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumptisme,);	Erfgoed ontstaat in een technologische context die mee de vorm en het bestaan ervan bepalen.
2	effecten van techniek op menselijke gedragingen, houdingen, waarden en normen illustreren	

Aardrijkskunde (voor studierichtingen met of zonder component wetenschappen)

Netoverschrijdend

ET	Doelstelling	Omschrijving activiteit
1	een verscheidenheid aan ruimtelijke wetenschappen bij naam noemen en verbinden met allerlei beroepen en met onderzoeksdomeinen	Kennismaking met het werk van een architect, van een urbanist,...
2	met een voorbeeld aangeven dat een afbeelding of een kaartvoorstelling een gecodeerde voorstelling is van de werkelijkheid;	De leerlingen gebruiken kaarten om gegevens af te leiden en om zich te oriënteren.
7	de invloed van menselijke activiteiten op het milieu zoals: broeikas effect, natuurrampen, zure regen, waterbeheersing, bodemdegradatie en –verbetering met voorbeelden illustreren	De leerlingen bestuderen soms vervuilde monumenten.

11	zowel verschuivingen van industrie of tertiaire activiteiten als demografische migraties met voorbeelden illustreren en dit in verband brengen met sociaal-economische of politieke factoren;	Erfgoed wordt bestudeerd in zijn context (landschappelijk, sociaal, economisch, cultureel, technologisch) – en die evolueert doorheen de tijd.
14	met voorbeelden de erfgoed- of natuurwaarde van landschapselementen uit het verleden omschrijven en hun huidige belang duiden;	Onroerend erfgoed wordt bestudeerd in zijn context (landschappelijk, sociaal, economisch, cultureel, technologisch) – en die evolueert doorheen de tijd.
15	het belang duiden van natuurlijke en sociaal-economische componenten voor de ruimtelijke planning.	Onroerend erfgoed wordt bestudeerd in zijn context (landschappelijk, sociaal, economisch, cultureel, technologisch) – en die evolueert doorheen de tijd.
16	aardrijkskundige gegevens opzoeken, ordenen en op eenvoudige manier verwerken, gebruik makend van beschikbare, hedendaagse informatiebronnen en –technieken;	Werken met kaarten.
17	een kaartvoorstelling kiezen in functie van het gebruik;	Werken met kaarten.
18	een standplaats op aarde bepalen door middel van beschikbare, hedendaagse technieken en methodes;	Oriëntatie met behulp van kaarten.
25	een landschap analyseren, de elementen ordenen tot een structuur en hieruit de eigenheid van het landschap bepalen;	Landschap is erfgoed – en een context waarbinnen onroerend erfgoed bestaat en evolueert.
26	voorstellen aanbrengen voor het ruimtegebruik in het kader van duurzame ontwikkeling	Kritische houding t.o.v. erfgoed.
30	hebben aandacht voor de waarde van natuurlijke en culturele landschappen;	In het Brussels gewest is elk landschap een cultuurlandschap. Landschap is erfgoed en een context voor onroerend erfgoed.

Esthetica

VVKSO - D/2004/0279/006

LPDS	Doelstelling	Omschrijving activiteit
1	De bereidheid ontwikkelen om een optimale kijk- en luisterattitude te verwerven: stil, onbevooroordeeld, open en ontvankelijk, gericht en actief, de tijd nemend.	De leerlingen nemen uitgebreid de tijd om erfgoed – dat kan een kunstwerk zijn - te observeren.

2	Gefundeerd reageren op de appèlwaarde die uitgaat van kunst, via een aantal vaardigheden op het niveau van het zintuiglijke, het zintuiglijk-affectieve, het cognitieve, het communicatieve, het stijlgevoelige, het esthetische en het transcendente.	De leerlingen verwerken informatie over erfgoed. De leerlingen worden geconfronteerd met eventuele discussies over het erfgoed en bepalen hun eigen houding hiertegenover.
3	De kijk- en luisterhorizon verbreden en opentrekken met betrekking tot diverse muzisch-creatieve uitingen, zoals dans, design, film, muziek, architectuur, beeldende kunsten, ...	De leerlingen verwerken informatie over erfgoed in verband met de cultuurhistorische context waarin het evolueerde.

Geschiedenis

Netoverschrijdend

ET	Doelstelling	Omschrijving activiteit
7	analyseren de breuklijnen in de evoluerende Belgische samenleving vanaf 1830.	Soms verwijzen het bestudeerde erfgoed naar de breuklijnen.
8	omschrijven per ontwikkelingsfase van de westerse samenleving de belangrijkste elementen van het culturele domein, in samenhang met andere domeinen van de socialiteit.	Er komen telkens een aantal voorbeelden van kunsthistorische stromingen aan bod. Het erfgoederen worden waar mogelijk gekoppeld aan hun context (in heden en verleden).
10	tonen structurele verschillen aan tussen enerzijds agrarische en anderzijds industriële en postindustriële samenlevingen.	Erfgoed is ontstaan binnen een bepaalde context. Die evolueert – Brussel nu is helemaal anders dan 150 jaren geleden.
11	tonen aan dat ideologieën, mentaliteiten, waarestelsels en wereldbeschouwingen invloed uitoefenen op samenlevingen, menselijke gedragingen en beeldvorming over het verleden.	Erfgoed is een reflectie van de maatschappij, en van de daarin levende waarestelsels en wereldbeschouwingen.
16	zelfstandig de nodige gegevens voor het beantwoorden van een historische probleemstelling halen uit het historisch informatiemateriaal zoals beeldmateriaal, schema's, tabellen, diagrammen, kaarten, cartoons, dagboekfragmenten, reisverslagen, memoires.	De leerlingen onderzoeken een bepaald erfgoed aan de hand van eigen observatie, historische bronnen en werken. Die twee laatste worden door ons verstrekt – ze zoeken dus niet zelf.
20	een redenering opbouwen vanuit de studie van verleden en heden om hun standpunt t.o.v. een maatschappelijk probleem te verdedigen.	Bijvoorbeeld problemen rond behoud en beheer erfgoed.
22	omtrent een maatschappelijk relevante (actuele of historische) probleemstelling initiatieven nemen, met hun medeleerlingen een doelmatige historische methodiek afspreken, de deelconclusies evalueren en een samenhangende rapportering brengen.	De leerlingen doen hun onderzoek in groep. Zij moeten daarbij samenwerken en afspraken maken. De conclusies worden nadien gerapporteerd onder de vorm van een gidsbeurt of een video.
*23	zijn bereid om actuele spanningsvelden aan de historische ontwikkelingen te relateren.	Rond bepaalde erfgoederelementen kunnen zich maatschappelijke discussies ontwikkelen. Bijvoorbeeld rond behoud en beheer, of functie.

*24	zijn bereid om actuele/historische spanningsvelden vanuit verschillende gezichtshoeken kritisch te bekijken, rekening houdend met mogelijke achterliggende waarden, normen en mentaliteiten.	
*25	zijn bereid ook hun ingenomen standpunten te confronteren met conflicterende gegevens en die van daaruit te relativieren.	
*28	erkennen de maatschappelijke dynamiek van de spanning tussen het blijvende en het veranderende.	

Erfgoed evolueert binnen een evoluerende wereld. Ook hier de vraag rond behoud en beheer.

Humane wetenschappen

Netoverschrijdend

ET	Doelstelling	Omschrijving activiteit
4	de wisselwerking tussen verschillende maatschappelijke velden beschrijven met aandacht voor veranderingsprocessen.	Erfgoed en zijn maatschappelijke context veranderen doorheen de tijd.
13	de sociale stratificatie en de evolutie ervan beschrijven en gevolgen ervan toelichten in termen van sociale mobiliteit, gelijke kansen, breuklijnen in de samenleving, actieve participatie en machtsstructuren.	In een aantal gevallen zijn breuklijnen in de maatschappij verbonden aan erfgoed.
14	de spanning tussen individualisme en collectivisme in voorbeelden analyseren.	
15	de betekenis en de rol van verschillende dimensies van cultuur waaronder recht, wetenschap, techniek, economie, gezondheids- en milieuzorg, toelichten, in hun ontwikkeling schetsen, tegenover deze ontwikkelingen een standpunt innemen en illustreren dat deze verschillende dimensies elkaar soms versterken en soms met elkaar in conflict komen;	Erfgoed ontstaat in een bepaalde maatschappelijke context. Die context kan evolueren.
19	de rol en de maatschappelijke betekenis van artistieke uitingen voor de samenleving illustreren en analyseren.	Erfgoed heeft dikwijls een artistieke component. Erfgoed ontstaat binnen een bepaalde maatschappelijke context.
20	artistieke uitingen vanuit kunstkritische, historische en culturele invalshoek analyseren.	Een erfgoed wordt geobserveerd en bestudeerd, zowel vormelijk als in zijn context. Voor het bestuderen bezorgen we de leerlingen teksten, afbeeldingen, kaarten etc, waaruit zij de nodige informatie moeten distilleren.
25	zich oriënteren op een onderzoeksprobleem door gericht informatie te verzamelen, te ordenen en te bewerken.	
27	de onderzoeksresultaten en conclusies rapporteren en ze confronteren met andere standpunten	De leerlingen gidsen voor mekaar of maken een documentaire.

Nederlands

Netoverschrijdend

ET	Doelstelling	Omschrijving activiteit
6	<p>De leerlingen zijn bereid om:</p> <ul style="list-style-type: none">• te luisteren• een onbevooroordeelde luisterhouding aan te nemen• een ander te laten uitspreken• te reflecteren over hun eigen luisterhouding	
10	<p>Bij de planning, uitvoering van en bij de reflectie over de spreektaken/gesprekstaken kunnen de leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none">• hun eigen spreek- en gespreksdoel(en) bepalen• zich een beeld vormen van hun publiek• hun voorkennis inzetten• naargelang van de spreek-, gespreksdoel(en) en publiek:<ul style="list-style-type: none">○ gericht informatie selecteren en in een duidelijke vorm verwoorden○ bijkomende info vragen○ hun taalgebruik aanpassen• inhoudelijke en functionele relaties tussen tekstonderdelen vaststellen en verwoorden• visuele informatie gebruiken• non-verbaal gedrag inschatten en inzetten• gespreksconventies hanteren om gesprekken te beginnen, te onderbreken, gaande te houden en af te sluiten• argumenten herkennen en aanbrengen• adequaat reageren op de inbreng van gesprekspartner(s)	<p>De leerlingen gidsen mekaar of maken een korte documentaire. Daarbij zijn zowel spreken als luisteren belangrijk. De leerkracht kan er voor kiezen hier achteraf nog aandacht aan te besteden.</p>
11	<p>De leerlingen zijn binnen de gepaste communicatiesituaties bereid om:</p> <ul style="list-style-type: none">• te spreken• algemeen Nederlands te spreken• een kritische houding aan te nemen tegenover hun eigen spreek- en gespreksgedrag	
18	<p>De leerlingen zijn bereid om:</p> <ul style="list-style-type: none">• te lezen• lezend informatie te verzamelen over een bepaald onderwerp• de verkregen informatie aan eigen kennis en inzicht te toetsen en te vergelijken met informatie uit andere bronnen• te reflecteren op inhoud van de teksten	<p>De gidsbeurt moet worden voorbereid onder meer aan de hand van tekstmateriaal.</p>

